

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Martin Vašátko
Téma práce:	Zásada <i>ne bis in idem</i> při uplatňování odpovědnosti za přestupky
Rozsah práce:	Podle prohlášení autora má práce 118 332 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	21. 8. 2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zásada *ne bis in idem* je zajímavou a stále aktuální problematikou při uplatňování odpovědnosti za přestupky a za trestné činy. Význam podtrhuje stále se vyvíjející judikatura evropských i vnitrostátních soudů. Velmi zajímavá jsou též teoretická východiska této zásady a různé způsoby její úpravy v našich právních předpisech.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování tohoto tématu není nijak snadné, i přes poměrně bohatou literaturu k tomuto tématu, včetně literatury trestní. K obtížnosti zpracování přispívají názorové rozdíly na uplatnění této zásady a judikatorní rozkolísanost. K náležitému zvládnutí vybraného tématu jsou potřeba znalosti obecné i zvláštní části správního práva i práva trestního.

Autor v práci zvolil metodu popisu, analýzy a komparace, jejich užití odpovídá koncepci diplomové práce.

3. Formální a systematické členění práce

Předložená diplomová práce je, kromě úvodu a závěru, rozčleněna do několika kapitol. V první kapitole je zásada *ne bis in idem* zařazena v kontextu dalších zásad správního trestání. Druhá kapitola je věnována pojmovému vymezení zásady *ne bis in idem*, je poukázáno na její hmotněprávní a procesní rozměr. Následuje kapitola o pramenech, ve kterých je zásada upravena, a to jak na mezinárodní úrovni, tak ve vnitrostátním právu. Těžiště práce představuje kapitola o podmínkách, předpokladech uplatnění zásady *ne bis in idem*. Autor rozebírá kritéria, podle kterých se posuzuje, zda má či nemá být tato zásada uplatněna – zda existuje trestní povaha obou řízení, zda je dána totožnost skutku, zda jde o dvojí stíhání. V páté kapitole diplomant uvádí případy konkurence přestupku a trestného činu a různé možnosti, při nichž může dojít k porušení zásady *ne bis in idem*. Diplomová práce je ukončena stručným závěrem.

Práce má logickou strukturu. Použité prameny jsou v práci uvedeny a řádně citovány.

4. Vyjádření k práci

Autor práci vypracoval na solidní úrovni, snaží se identifikovat problémy aplikace zásady *ne bis in idem* našimi správními orgány v kontextu měnící se judikatury a vyslovuje své názory na řešení těchto problémů. Přínosná je ta část diplomové práce, ve které autor popisuje vývoj názorů ESLP i našich soudů na uplatnění zásady *ne bis in idem*, a v té souvislosti zejména posuzování skutku *de iure* a skutku *de facto*. Zajímavá je uvedená novější judikatura našich soudů i ESLP (např. rozsudky Galović nebo Bajčić proti Chorvatsku z roku 2021 a 2020), kde se dá sledovat vývoj právních názorů na uplatňování uvedené zásady po přelomových rozsudcích ESLP ohledně posuzování skutku *de facto* a *de iure*. Zajímavé jsou též novější rozhodnutí Ústavního soudu

(usnesení sp. zn. IV.ÚS 209/23 a I.ÚS 10/23) týkající se blokády dolu Bílina v rámci akce "Klimakemp 2018", zejména v části zkoumající totožnost činu (skutku).

Z konkrétních připomínek, resp. námětů pro diskusi při ústní obhajobě diplomové práce lze uvést např.:

Str. 4 - Autor v úvodu práce uvádí: „Mezi základní principy správního práva, ale i práva trestního a občanského patří princip *ne bis in idem*“. Znamená to, že uplatnění soukromoprávních odpovědnostních mechanismů vedle potrestání za přešůpek či trestný čin je vyloučeno?

Str. 6 – na rozdíl od předchozí úpravy přešůpkového práva (zákon č. 200/1990 Sb.) není nařízení ústního jednání obligatorní (§ 80 platného přešůpkového zákona),

Str. 10 – skutečnost, že samotné projednávání věci již může naplnit účel trestu, nemusí být dokládána příklady z trestního práva. Přešůpkový zákon upravuje instituty podmíněného upuštění od uložení správního trestu (§ 42) a upuštění od uložení správního trestu (§ 43), kde podmínkou pro jejich aplikaci je, že již samotné projednání věci před správním orgánem postačí k nápravě pachatele.

Str. 15 – v přešůpkovém řízení nepřichází obnova řízení v úvahu?

Str. 22 – je totožnost skutku totéž jako totožnost předmětu řízení (srov. pozn. č. 107)?

Str. 42 a násl. - v této části mohly být zmíněny časté případy posuzování skutku jako přešůpku a jako trestného činu v oblasti “dopravních“ přešůpků a souvisejících trestných činů.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cílem práce je podle autora podrobně rozebrat podmínky uplatňování zásady <i>ne bis in idem</i> při uplatňování odpovědnosti za přešůpky, analyzovat judikaturu s ohledem na mezinárodní přesah tohoto tématu a zhodnotit aktuální právní stav s případnými návrhy <i>de lege ferenda</i> . Tento cíl byl vcelku splněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Kontrola provedena v systému: Theses.cz, celková podobnost: 39%.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor práci zpracoval s využitím značného množství zdrojů, ty řádně a v souladu s citační normou cituje. Cizojazyčné zdroje byly využity jen výběrově.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Vyhovující, odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Dobrá.
Jazyková a stylistická úroveň	Vcelku dobrá. Některé formulační nedostatky (např. „soud zrušil rozhodnutí přešůpkového řízení podle § 100 odst. 1 PřesZ“)

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

1. Je třeba respektovat zásadu *ne bis in idem* v rovině stíhání a potrestání za různé druhy správních deliktů? „Osoba nemůže být za tentýž skutek potrestána vícekrát, pokud naplní skutkovou podstatu více druhů správních deliktů“ (str. 41).

2. Jaký je názor diplomanta na stírání rozdílů mezi správními tresty a sankcemi netrestní povahy? Zkoumá se, zda netrestní opatření, byť nejsou označena jako správní trest, nejsou ve skutečnosti „trestným činem“ ve smyslu EÚLP. Jako příklad lze uvést posuzování povahy záznamu bodů v registru řidičů, odnětí oprávnění řidiče taxislužby, odnětí bankovní licence, odnětí oprávnění ke zprostředkování zaměstnání, penále podle § 251 daňového řádu. Mohlo by to mít dopad na uplatňování zásady ne bis in idem?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Velmi dobře

V Praze dne 8. 9. 2024_____

doc. JUDr. H. Prášková, CSc.
vedoucí diplomové práce